

Az ötödik

Ötödik száma jelent meg a múlt évben indult Szeged című városi folyóiratnak. A most napvilágra került összeállítás legnagyobb terjedelmű anyaga az Árvízi emlékmű és a Tisza-szobor közötti partszakasz és városrész építészeti, kultúrtörténeti, művészeti kérdéseivel foglalkozik. Kass János fantáziaképeiben szabadidőközpont jelenik meg, a Délterv egyik kollektívájának pályadíjnyertes tervében ki-bomlanak e terület rejtett értékei. Iván Mónika a Dóm tér épületegyüttesének történetét dolgozta fel, egy másik írásban Borvendég Béla az Oskola utcai „olajos-ház” építésének hiteles történetével ismert meg bennünket. Szi- netár Miklós a vele készült interjúban többek között elmondja, hogy annak adná a

szabadtéri igazgatói kinevezését, „Akinél elég ereje és hitele van ahhoz, hogy átépítse ezt a színpadot, fölépítse végre a mobil nézőteret — azt a korszerű szabadtéri játszóhelyet, ahol méltó módon lehet színházat csinálni.” Az írások kísérőjeleként jeles szegediek fejtik ki véleményüket a Dóm térről és környékéről — meg lehetőségeken egybehangzóan.

Szó van manapság Szeged régi címerének visszaállításáról. Ehhez hasznos adalék Szegfű László történész elemző írása Szeged címereiről. Közli a lap a város teljes műemléki kataszterét, folytatódik Lengyel András sajtó-történeti sorozata és Váróné Tomori Viola szabálytalan emlékiratainak második része is megjelent. Többek között...

A városi tanács komolyan gondolja, hogy a tájékoztatás szélesítése és demokratizálása napjaink egyik legfontosabb közéleti feladata. A társadalmunkban meglévő tendenciát mi sem bizonyítja jobban, mint az a tény, hogy az elmúlt évben mintegy 100 település indított — jórészt a helyi tanácsok által mecénált — lapot. Ez nem lehet véletlen. Az MSZMP sajtója mellett újak születnek, fórumot keres az erősödőben lévő helyi önkormányzat is. Mind több információra van szüksége a lakosságnak, és egyre inkább létkérdése a tanácsi vezetőknek, testületeknek és apparátusoknak, hogy munkájuk folyamatos kontroll alatt legyen, döntéseik meghozatalához társadalmi segítséget kapjanak, elképzeléseik megvalósításához a város polgárainak gyűlékezéseiben. Azzal is tisztában vagyunk, hogy a városi polgárok presztízse csak úgy állítható vissza, és csak akkor apellálhatunk személyes felelőségekre, városalakító szerepükre, ha minél többet tudunk a torony alatti munkáról, ha hitelesebb és pontosabb információkkal látjuk el őket.

A tanácstestület legutóbbi ülésén foglalkozott a tömegtájékoztatási szervek és a tanács kapcsolataival. Az elemzések-ből kiderült, hogy pluralizálódó viszonyaink közepette a nyíltan politizáló, különböző pártprogramok mellett agitáló, a közéleti versenyben részt vevő lapok mellett szüksége van a város lakosságának egy, elsősorban szolgálatot jellegű, a friss információkat precízen szállító, a mindennapijainkat érintő kérdésekben felvilágosító városi újságra. Amíg feltételei ennek megteremtődnek, sem ülhetünk babérjainkon. Jelentős fejlődés előtt áll a Városi Televízió, elismerésre méltó, igényes tartalommal jelent meg immár 5. száma Szeged című folyóiratunknak, ezennel — a Délmagyarországgal kötött szerződés alapján — útnak indítjuk A torony alól... című, hetente jelentkező tanácsi rovatunkat. Anyagaival mindenekelőtt szolgálni és szolgálatot szeretnénk, de nem mondunk le arról sem, hogy párbeszédre hívjunk, vitára serkentünk. Meri ha igaz, hogy az információ napjaink egyik leghatékonyabb fegyvere, akkor a kölcsönös bizalom alapján létrejövő informátság a város jelentős fejlődésének reményét hordozhatja.

Csonka István, tanácselnök

Az augusztus 31-ei tanácsülés napirendjén

Környezetvédelem városunkban

Környezetszennyezés, környezet- és természetvédelem immáron nem szűk szakmai problémák. Politikánk, közéletünk sarkkérdései. Nem lehet véletlen, hogy Szeged környezetvédelmével az elmúlt években sokféle szerv, szervezet foglalkozott. A városi tanács legutóbb 1987-ben mérte fel ez irányú feladatait, a Szeged című várospolitikai folyóirat 3. és 4. száma pedig a közelmúltban széles körképet nyújtott e témakörben. A Szegedi Városi Tanács 1989. augusztus 31-ei tanácsülése napirendjén ismét szerepel Szeged általános kör-

nyezetvédelmi helyzete, különös tekintettel a közterületek tisztaságára. Immár hagyomány, hogy a tanácstestület elé kerülő fontosabb témákat az Ifjúsági Iroda klubjában (Dózsa Gy. u. 2.) várospolitikai fórumon ismerhetik meg az érdeklődők. A környezetvédelmi témában készített, s a vb által már elfogadott jelentés megtekinthető az Ifjúsági Irodában (Dák Ferenc u. 28–30.). A várhatóan széles érdeklődésre való tekintettel az alábbiakban közöljük az építési és közlekedési osztály által készített anyag fontosabb megállapításait.

Szeged környezeti állapota az utóbbi években megtett intézkedések és azok nyomán elért eredmények ellenére sem kielégítő. Ebből adódóan a társadalomban fokozódó igények, az egészségvédelem, a természeti értékek megőrzése és a gazdasági lehetőségek mérlegelése alapján ismételtan fontos a környezetminőség romlásának fékezése, egyes súlyponti problémák végleges megoldása.

1. Földvédelem

Az elmúlt 10 évhez képest a megművelt terület 3,3%-kal csökkent, ennek jó része az olajbányászat területén hasznosult. Az erdős vidékek 0,86%-kal gyarapodtak, s halastavak létesítésével csökkent a rossz termőképességű földterület aránya.

2. Vízvédelem

Az elmúlt évtizedben a Szegedet érintő Tisza és Maros vize jelentősen szennyeződött, a Maros érkező vize általában rosszabb minőségű, mint a befogadó Tiszáé. A Holt-Maros területén szükségessé válik a szennyvízbekötések lekapcsolása, a meder megtisztítása, a folyamatos vízcserre és a vízutánpótlás biztosítása.

A talajvíz-védelem tekintetében alaphelyzet, hogy a város vonzáskörzetében található közlekedési csatornázatlanok, és Szeged jelentős területein is hiányzik a csatornázás. A városban a csatornázási arány 60%-os, mely az országos átlaghoz képest nem rossz, de a tisztán számszerű adatok torz képet nyújtanak. A csatornázatlan területeken a telkenkénti szennyvízszikkasztás az általános, évente mintegy 3 és fél millió köbméter szennyvíz

rontja a talajvíz minőségét és emeli annak szintjét. A talajvíz vízminőség-vizsgálata több helyen elszomorító, előfordultak olyan mérések, amelyek szerint a talajvíz szennyvízhez hasonló töménységű. Ez veszélyezteti az ivóvízhálózat vezetékszerét, egy esetleges csőtörés igen komoly fertőzés okozója lehet. A város több helyén, az alapincézett épületekben száraz időben is megjelenik a talajvíz. Ez a jelenség — szakemberek szerint — oda vezethet, hogy ezen területek al-talaja olyan mértékben telítődik, hogy mocsarasodási tünetek jelentkeznek.

3. Levegőtisztaság-védelem

Szeged levegőjét a kéndioxid, a szénmonoxid és a por-szennyeződés határozza meg. Bár nem tartozik a súlyosan veszélyeztetett települések sorába, de az egyes ipari üzemek sajátos technológiája, a motorizáció rohamos növekedése következtében jelentős légszennyező helyek — a felmérések 21 ilyen szennyezőforrást tartanak nyilván — alakultak ki. Az üledék és szálló por az elmúlt 10 évben csökkent, s alacsony a város levegőjének koromtartalma, nitrogén- és kéndioxid szennyezettsége. A légszennyező ipari létesítmények az elmúlt 3 évben mintegy 0,75 millió forintnyi bírságot fizettek.

4. Zaj- és rezgésvédelem

A megtett intézkedések nyomán az ipari üzemek zajkibocsátása folyamatosan csökkent. A lakosságot elsősorban a lakótelepeken szétszórtan elhelyezkedő fűtőművek a megengedettnél nagyobb éjszakai zajszintje irritálja. A Városgazdálkodási Vállalatnak több mint 7 millió forintnyi költséget

jelentettek az eddig elvégzett zajcsökkentő munkálatok. A közlekedési eredetű zajok szinte a város minden pontján magasabbak a megengedettnél. Ezek csökkentése viszont csak a gépjárműpark korszerűsítésével érhető el.

5. Élővilág-védelem

A tájképi, növény- és állattani értékek pusztulása pótolhatatlan veszteséget jelent. A Szeged környékén található tájvédelmi körzet, két, fokozottan védett természetvédelmi terület, és 4 megyei védettségű terület a veszélyek ellenére is jelentős értéket képvisel. A közel 10 éve készült zöldövezeti terv — mely kétezer hektár erdő telepítését irányozta elő — nem valósult meg. Ráadásul a körtöltés körüli erdők is gondozatlanok, kipusztulófélben vannak. Komoly problémákat jelent, hogy a városban lévő parkok faállománya rohamosan pusztul részben az előregedés, részben a növekvő urbanizáció ártalmainak következtében. Egyre sürgetőbb a zöldterületek rekonstrukciójának beindítása.

6. Veszélyes hulladékok

Az emberi környezetet közvetve vagy közvetlenül veszélyeztető termelési hulladékok ártalmatlanítása, tárolása a termelő kötelezése. A Minisztertanács rendelete tartalmazza, hogy a veszélyes hulladék nem kerülhet kommunális hulladék közé. A kommunális hulladék kezelése viszont tanácsi feladatkör. Központi elképzelések értelmében Magyarországon kiépül a veszélyes hulladékok telepneinek országos hálózata. Megyeinkben e hulladékezelő telep valószínűleg Hódmezővásárhely térségében lesz. A veszé-

lyes hulladék intézményes elszállítása és ártalmatlanítása megoldatlan, nincs kijelölve külön lerakóhely az 56 veszélyes hulladékot termelő üzemnek, így fennáll a veszély, hogy nagy számban használják a különböző hulladéklerakó bázisokat.

7. Településtisztaság, közterület-fenntartás

A környezetvédelem egyik legközvetlenebb és leginkább érzékelhető területe a település tisztasága, az utcák, járdák, közterületek állapota. Ez meg lehetőségek komplex, hiszen magába foglalja a folyékony és szilárd települési hulladék szállítását és elhelyezését, a lerakóhelyek működtetését, az utak, gyalogjárdák, megállóhelyek tisztán tartását. A kommunális folyékony hulladék Gyálai út mentén lévő lerakóhelye kedvezőtlen adottságú, nincs meg a kellő védőátvitel. A Csongrád Megyei Településtisztasági Szolgáltató Vállalat napi 200-220 köbméter mennyiséget ürítheti közcsatornába. A tervekben szerepel egy új központi bázis, mely szervesen illeszkedik egy majdani szennyvíztisztító tervéhez.

Az elmúlt években javultak a köztisztaság tárgyi és személyi feltételei (központi szeméttel-lep, új lerakóhelyek, 40 közterületi konténer, közterületfelügyelet stb.), de a kívánt színvonal még távoli. Függ ez nemcsak a Városgazdálkodási Vállalat munkájától, de a tanács pénzügyi lehetőségeitől, az ellenőrzés színvonalától és a lakossági moráltól is. A város területén 7 legális (Gyálai út mentén, Algöy, Szentmihálytelken, Kiskundorozmán, Szőregen, Tápén, Ságváritepen) lerakóhelyet jelöltek ki, sajnálatos, hogy az intézkedések sem csökkentették a 6 legnagyobb illegális lerakóhelyen történő szeméttelhelyezést. Szükségesnek látszik ezen illegális lerakóhelyek felszámolása, egyúttal a központi szeméttel-lep hétvégi nyitva tartása. 1981-ben a Városgazdálkodási Vállalat egy négyzetméter takarított területre 10 forintot költött, az elmúlt évben már több mint 24-et.

Mi? Hol? Mikor?

1989. AUGUSZTUS 23. SZERDA — NÉVNAP: BENCE

A Nap kel 5 óra 50 perccor, nyugszik 19 óra 44 perccor.
A Hold kel 22 óra 23 perccor, nyugszik 14 óra 08 perccor.

VÍZÁLLÁS

A Tisza vízállása Szegednél kedden plusz 122 cm (apadó).

KILENCVEN ÉVE

született Albert Calude (1899–1983) belga származású Nobel-díjas amerikai sejtbiológus. A fiziológiai Nobel-díjat 1974-ben nyerte el (megosztva Duve-vel és Palade-vel) a sejt struktúráis és funkcionális szerveződésével kapcsolatos kutatásaiért.

MOZIK

Korzó: délelőtt 10, délután 1, háromnegyed 6 és 8 órakor: Vasmadarak (színes, amerikai film. IV. helyár) fél 4 órakor: Rokonok (magyar film).

Fáklya: fél 3 órakor: A bator lovacska (színes, argentin rajzfilm), háromnegyed 5 és 7 órakor: Szuperhekusok (színes, olasz bűnügyi filmvígjáték).

Belvárosi: 3, negyed 6 és fél 8 órakor: Szuperhekusok (színes, olasz bűnügyi filmvígjáték. V. helyár).

Kamaraterem: 3 órakor: Riki, Tiki, Tó (színes, szovjet—indiai mesefilm), negyed 6 órakor: Kandúr kalapban (színes mese-sorozat), fél 8 órakor: Mississippi szirénje (színes, francia film. III. helyár).

Balázs Béla Filmtéka: fél 4 órakor: Régi idők locija (színes, magyar filmvígjáték), fél 6 és fél 8 órakor: Biborszin I–II. (színes, m. b. amerikai film. Dupla helyár).

Kiskőrössi halászcserda, (videomoz): délután 4 és este 8 órakor: H-bomba (színes, hongkongi kalandfilm).

Kiskőrössi halászcserda, kert: este 10 órakor: Krokodil Dundee II. (színes, m. b. amerikai film. IV. helyár).

Kertmozi: A remület éjszakája (színes amerikai horrorfilm. V. helyár) Csak 18 éven felülieknek).

Éva presszó: este 8 órakor: A csendő New Yorkban (színes francia vígjáték).

ÜGYLETEK

GYÓGYSZERTÁR: Klausz tér 3. szám (13/57-es). Este 8 órától reggel 7 óráig. Csak sürgős esetben!

BALESETI, SEBÉSZETI ÉS UROLÓGIAI FELVÉTEL: Ma a balesetet szenvedett személyeket a II. Kórház (Tolbuhin sgt. 57.) veszi fel, sebészeti felvételi ügyeletet az Idegsebészeti Klinika (Pécsi u. 4.), urológiai felvételi ügyeletet a II. Kórház tart.

A balesetet szenvedett gyermekeket a kórház baleseti sebészeti osztályán, az egyéb sebészeti gyermekbetegeket a sebészeti klinikán látják el.

ÉJSZAKAI ORVOSI: Este fél 6 órától reggel fél 8 óráig a felnőttakosság részére Szeged, Hunyadi János sgt. 1. sz. alatt. Telefon: 10-100.

GYERMEKORVOSI ÜGYELET: Munka-napokon 13 órától másnap reggel fél 8 óráig, szombaton, vasárnap és munkaszüneti napokon reggel fél 8 órától másnap reggel fél 8 óráig a Lenin krt. 20. sz. alatti körzeti gyermekorvosi rendelőben történik a sürgős esetek orvosi ellátása.

GYERMEK FÜL-ORR-GÉGÉSZETI ÜGYLETEK: Ma reggel 7 órától holnap reggel 7 óráig a Fül-Orr-Gégéklinika (Szeged, Lenin krt. 111.), telefon: 10-233/1265.

FOGORVOSI ÜGYELET: Hétfőtől péntekig 22 órától reggel 6 óráig, szombaton reggel 7 órától hétfő reggel 7 óráig: Szeged, Zöld S. u. 1–3. Telefon: 14-642.

CSALÁDVÉDELMI TANÁCSADÁS: Hétfőn délután 2 és 5, csütörtökön délelőtt 9 és 12 óra között a Szent Mihály utca 1. szám alatt. Telefon: 13-740.

S. O. S. LELKISÉGÉLY-SZOLGÁLAT: Mindennap este 7 órától reggel 7 óráig. Telefon: 11-100.

IFJÚSÁGI DROGTELEFON: 54-773. Minden munkanapon 8–16 óráig hívható.

Tévé

BUDAPEST 1.

9.00: Képzés
9.05: Tévéforma nyugdíjasoknak
9.10–10.00: SZÜNIDÉI MATINÉ
9.10: Smith — Angol filmsorozat — VIII/5. — Egy kis falat — (ism.)
9.35: Változatosság és alkalmazkodás az állatvilágban — Angol ismeretterjesztő sorozat — XIII/11. — Elrettentés és harc
10.00: Tabi László: Fortélyos asszonyok — (ism.) — FF
11.00: Képzés
11.10: Hírek
11.15: Déli videóújság — A szegedi körzeti stúdió műsora
11.25: Správy — Hírek szlovák nyelven — A szegedi körzeti stúdió műsora
11.30: A tarvarjú — NSZK ismeretterjesztő rövidfilm
11.40: Betűrekli
11.45: A Román Szocialista Köztársaság Nemzeti Ünnepe
11.50: Műsorajánlat
11.55: Adj Uram Isten... — Máté Otília műsora
12.00: Reklám
12.05: Esti mese — A két fekete kő — Hogyan épített metró Ignác és Abrahám? — Csehszlovák rajzfilm
12.10: Reklám
12.15: Közlemények. Műsorajánlat
12.20: Híradó
12.25: Reklám
12.30: A csodálatos trampli — Gombaszögi Ella válogatott filmszerepei
12.35: Reklám
12.40: Vess mindenkinél — Sulyok Vince: Elégia
12.45: Gian Maria Volonte-sorozat — A hét Cervi fivér — Olasz film.
12.50: Híradó 3.

BUDAPEST 2.

Endrei Judit és Déri Jánossal
12.25: Képzés
12.35: Tv 2 — Benne: Reklám — Riportok — Időjárás — Zene
12.40: Telesport
12.45: Gyerekeknek! — 1. Kalandok a málomvilágban — Madárijesztő — Lengyel kisfilmsorozat — 2. A két kopé — Mama — Csehszlovák rajzfilm
12.50: Torpedó — Telefonos játék
12.55: Jókai Mór: Szerelmek boldogjai — Tévéfilm — II/1. rész (1977) — (ism.)

SUPER

16.30: Telefonos kívánságműsor. 18.30: Kórkép a brit zenel klubéletéről. 19.30: Lenny Henry — vígjátéksorozat. 20.00: A testmetsző — horrorfilm. 21.30: Euro-magazin. 21.50: Világhíradó. 22.00: Burke törvénye — bűnügyi sorozat. 22.55: Barnaby Jones — bűnügyi sorozat. 00.00: Hírek.

TV 5

16.05: Az évszázad menete. 18.10: Gyermekek. 19.00: Játékos vetélkedő. 19.30: A világ állata. 20.00: Híres hegy-másások. 20.50: Jazz In. 21.15: Visszhangok. 22.00: Tv-híradó. 22.35: Svajc és a háború. 23.20: Egyetlen dalért. 00.10: Komolyzene.

KOSSUTH

8.20: Eco-mix — Gazdasági magazin. 9.00–11.00: Napközben — Zenés délelőtt (Élő). 11.00: Tarsalgó — Ötvenöt perc irodalomkedvelőknek. 12.45: Törvénykönyv — A lelkiismereti szabadságról. 13.00: Klasszikusok délidőben — Nagy mesterek — világhírű előadóművészek. 14.10: A magyar nyelv századai — A világi színiélet kezdetei. 14.25: Operaságok. 15.00: A Népszemle Hangos Újság melléklete. 16.00: Tizenhat óra — Hírmagazin. 16.10: Szívesen hallgattuk — Kard és kocka — Történelmi anekdota 1705-ből. 17.00: Tamasz — Riport. 17.30: Beszélgetésünk zenéről. 17.50: Éneklő Ifjúság. 18.00: Prózai-MK. 18.05: Újraolvassa — Ady Endre: Új versek. 18.15: Hol volt, hol nem volt... — Mama! Tűz és méz. Román népmesék. 19.15: A Román Szocialista Köztársaság nemzeti ünnepe — A műsorban elhangzik: — A keresztelő — Marin Sorescu drámájának rádióváltozata. 20.12: Magyarországi román népzene. 20.30: Hírek, érvek, vélemények. 21.00: Magyar zeneművészek a nagyvilágban — Paskó Zoltán karmester. 21.50: Gong. 22.00: Hírvilág — Hírek — tudósítások — kommentárok — sport. 22.30: Van még remény — Új műtéli eljárások a szegedi Székesbészeti és Fogászati Klinikán. 22.45: Operaest. 22.55: Ludwig Gürtler trombitán játszik.

PETŐFI

8.05: Kölyökrádió — szünidőben. 8.45: Táborélet. 9.05: Idősebbek hullámhossza — Dallamok, emlékek. 9.50–11.00: Rivaldafényben: Zenés filmek. 11.10: Térkép és utazás. 11.30: Balatonról. 12.10: Nótacsokor. 13.05: Ide nekem a rádiót! — avagy: Téma variációkkal. 14.00: Az öttorony város — Dr. Nádor Tamás műsora Pécsről — II/2. rész. 15.05: Zenerület (Élő) — Szórakoztató zenés délután. 17.05: Nyáriodó. 17.30: Ötödik sebesség — Ifjúság — politika — kultúra. 18.30: Pop-regiszter. 19.05: Tudósítás a kajak-kenu világbajnokságról. 19.05: Garázs. 19.30: Albumajánlat — A „Night of the Guitar” c. album második része. 20.35: Esti kitérő — a bajai csillagvizsgálóban. 21.05: Hét szűk évtized — Epizódok Tatay Sándor életrajzi regényéből. 21.28: Boccaccio — Réseletek Suppé operettjéből. 21.50: Az élő népdal — Bérés János műsora. 22.00: „A szobrok elindulnak...” — Portré Károlyi Amy költőről. 23.15: „Mikor az éjszaka leszál”.

SZEGED

Szentes 66,29 MHz — Szeged 94,9 MHz 1989. augusztus 24., csütörtök
5.55: Műsorismertetés, hírek, meteorológia, útinform. 6.00: Krónika (Kossuth). 6.15: Hírek, tudósítások a Dél-Alföldről — az ügyelekek jelentik. 6.30: Hírek, lap-szemle (Kossuth) — Mírói író a Békés megyei Népújság, a Petőfi Népe, a Csongrád Megyei Hírlap és a Délmagyarország. 6.45: Reggeli párbeszéd. 7.00: Krónika (Kossuth), sport. 7.25: Körzeti időjárás-jelentés. 7.30: Dél-alföldi hírek, tudósítások, programajánlat. Műsorunk tartalmából: — Új-ezik Békéscsaba Városi Tanácsának Végrehajtó Bizottsága: — Társadalom-morvostudományi Kongresszus Szegeden. — Filmével. (Szerkesztő: Vajda Horváth Péter)